

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

دانشکده علوم سیاسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M. A)

رشته مطالعات منطقه ای

موضوع:

تشابه و تفاوت سیاست خارجی جرج بوش و اواما در قبال اروپا پس از

تحولات ۱۱ سپتامبر (باتاکید بر سه کشور انگلیس، فرانسه، آلمان)

استاد راهنما :

جناب آقای دکتر بابک نادرپور

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر بیژن نیری

پژوهشگر :

خداداد نظری

سال تحصیلی:

زمستان ۹۱

تعهذنامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانف خداداد نظری دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد به شماره دانشجویی ۸۷۰۰۰۱۳۹۷۰۰ در رشته مطالعات منطقه ای که در تاریخ ۹۱/۱۱/۳۰ از پایان نامه خود تحت عنوان تشابه و تفاوت سیاست خارجی جرج بوش و اوباما در قبال اروپا پس از تحولات ۱۱ سپتامبر (باتاکید بر سه کشور انگلیس، فرانسه، آلمان) با کسب نمره و درجه دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق رو پژوهش انجام شده توسط اینجانف بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را پذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانف مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء:

بسمه تعالی

در تاریخ ۹۱/۱۱/۳۰

خداداد نظری دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات منطقه ای از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره
به حروف و با درجه مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه.....
۳	فصل اول: کلیات تحقیق.....
۴	۱-۱- بیان مسئله.....
۴	۲-۱- سوالات تحقیق.....
۴	سئوال اصلی.....
۵	۳-۱- فرضیه ها.....
۵	۴-۱- ضرورت تحقیق.....
۶	۵-۱- هدفهای تحقیق.....
۶	۶-۱- چارچوب نظری تحقیق.....
۶	۷-۱- روش تحقیق.....
۶	۸-۱- روش گردآوری اطلاعات.....
۶	۹-۱- متغیرهای تحقیق.....
۷	۱۰-۱- محدودیت پژوهش.....
۷	۱۱-۱- تعاریف مفاهیم تحقیق.....
۸	۱۲-۱- منابع مورد تحقیق.....
۱۲	۱۳-۱- سازماندهی تحقیق.....
۱۳	فصل دوم: چارچوب نظری تحقیق.....
۱۴	۱) قدرت و هژمونی.....
۱۶	۱-۱- پیدایش.....
۱۷	۲-۲- ویژگیهای هژمونی.....
۱۸	۳-۲- نگاهی به پیشینه تاریخی هژمونی.....
۲۱	۴-۲- ویژگیهای هژمونی در حال حاضر.....
۲۴	۵-۲- کارکرد هژمونی.....

- ۲-۶-تداوم هژمونی.....۲۵
- ۲-۷-افول هژمونی.....۲۶
- ۲-۹-استراتژی یکجانبه گرایی.....۳۳
- ۲-۱۰-سیاست بازدارندگی.....۳۷

فصل سوم: پیشینه تاریخی روابط ایالات متحده آمریکا در قبال اروپا بعد از فروپاشی شوروی تا

- ۴۱- روی کار آمدن جورج بوش (پسر).....۴۱
- ۳-۱- راهبرد سیاست خارجی اروپا پس از جنگ سرد.....۴۲
- ۳-۲- روابط اقتصادی آمریکا و اروپا.....۴۷
- ۳-۳- توان و نقش اقتصادی اروپا و آمریکا در سال ۲۰۰۰.....۵۱
- ۳-۴- نقش ایالات متحده آمریکا در دنیای پس از جنگ سرد، الگوی برتر.....۵۳
- ۳-۵- قانون اساسی اتحادیه اروپا و جایگاه آن در سیاست خارجی آمریکا.....۵۷
- ۳-۴-۱- قانون اساسی اتحادیه اروپا.....۵۷
- ۳-۴-۲- قانون اساسی اتحادیه اروپا و جایگاه آن در سیاست خارجی آمریکا.....۵۸
- ۳-۶- جایگاه اروپا در سیاست خارجی آمریکا در زمینه مسائل دفاعی پس از ۱۱ سپتامبر.....۶۰
- ۳-۷- بررسی روابط آمریکا و اروپا بعد از جنگ سرد.....۶۲

فصل چهارم: تشابه و تفاوت سیاست خارجی جرج بوش و اوباما در قبال اروپا پس از تحولات

- ۱۱ سپتامبر.....۶۴
- ۴-۱- سیاست خارجی ایالات متحده در قبال اروپا (دوره جرج بوش).....۶۵
- ۴-۲- حضور عملی نومحافظه کاران در سیاست آمریکا.....۷۰
- ۴-۳- پس از ۱۱ سپتامبر.....۷۳
- ۴-۴- دوران طلایی حمایت از آمریکا.....۷۳
- ۴-۵- اسناد امنیت ملی دولت بوش پس از ۱۱ سپتامبر: ۲۰۰۳-۲۰۰۶.....۷۵
- ۴-۶- چالش های روابط آمریکا با اروپا در دوره بوش.....۷۷
- ۴-۷- دوران بروز تنش و بحران در روابط فرآتلانتیکی.....۷۸
- ۴-۸- دوران بازگشت به هماهنگی و همکاری (دوران دوم ریاست جمهوری بوش).....۸۰

- ۹-۴- جایگاه اروپا در سیاست خارجی آمریکا پس از ۱۱ سپتامبر..... ۸۳
- روابط با ناتو..... ۹۳
- رابطه با روسیه..... ۹۴
- ۱۱-۴- سیاست خارجی ایالات متحده در قبال اروپا دوره اوباما..... ۹۵
- ۱۲-۴- نگاهی اجمالی به عملکرد های اوباما در حوزه سیاست خارجی..... ۹۶
- ۱۲-۴- رئیس عمده عملکرد یکساله دولت اوباما بر مبنای نظریه نهادگرایی نئولیبرال..... ۹۹
- ۱۳-۴- روابط آمریکا با اروپا در دوره اوباما..... ۱۰۰
- ۱۴-۴- موضوعات محوری در روابط ایالات متحده - اروپا..... ۱۰۰
- فصل پنجم: نتیجه گیری..... ۱۰۵
- منابع و مآخذ..... ۱۱۵

مقدمه

پس از جنگ سرد، ایالات متحده خود را در شرایطی احساس نمود که حامل بار مسئولیت یک ابرقدرت جهانی می‌باشد. اما با حوادث ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ زمینه‌ای ایجاد شد تا آمریکا در دوره ریاست جمهوری جرج بوش با تغییر در اولویت‌های سیاست خارجی خود، روند یکجانبه‌گرایی را در پیش گیرد و ماهیت واقعی‌اش را در عرصه نظام بین‌الملل آشکار نماید. با این سیاست آمریکا و عدم توجه این کشور به سازمان ملل و به حاشیه رانده شدن اروپا در جریان حمله به عراق، شکاف در روابط فرا آتلانتیک عمیق‌تر از آن شد که طرفین تصور آن را می‌کردند. اتحادیه اروپا بویژه کشورهای کلیدی آن همچون انگلیس، آلمان و فرانسه در محیط استراتژیک جدید با برخورداری از مشخصه‌های متفاوت با گذشته به پیشبرد دیدگاهی اروپایی در سیاست جهانی و ایفای نقش متناسب با جایگاه خود در نظام بین‌الملل و پیگیری سیاست برابری‌جویی با آمریکا می‌پرداخت که ضرورتاً همواره به هماهنگی با آمریکا در دوره جرج بوش نمی‌انجامید. در این راستا کاهش نسبی اهمیت سنتی اروپا در سیاست خارجی آمریکا و تبدیل شدن اروپا نه یک متحد موضعی در بعد از ۱۱ سپتامبر با توجه به یکجانبه‌گرایی آمریکا، در نحوه برخورد واشنگتن با اروپا بعد از واقعه مذکور موثر بوده است.

حمله آمریکا و انگلستان به عراق بعد از حوادث ۱۱ سپتامبر از دیگر عواملی بود که شکاف روابط امنیتی - دفاعی دوسوی آتلانتیک را عمیق‌تر گردانیده است. این شکاف را می‌توان ناشی از سیاست‌های یکجانبه‌گرایانه برخاسته از تفکر نومحافظه‌کاران در آمریکا دانست که باعث نادیده گرفتن نقش اتحادیه اروپا و سازمان‌های بین‌المللی گردید. بی‌توجهی به نقش اتحادیه اروپا باعث شد تا اعضای این اتحادیه با ناخرسندی از سیاست‌های جورج بوش، سعی نمایند که سیاست‌های آمریکا را در عراق از طریق سازمان‌های بین‌المللی به چالش بطلبند.

عنصر یکجانبه‌گرایی در سیاست‌های آمریکا باعث شد تا حاکمان کاخ سفید نگاه تازه‌ای را به کشورها داشته باشند. کشورهای حامی آمریکا عبارت بودند از انگلستان، اسپانیا، دانمارک، ایتالیا و هلند و در مقابل کشورهایی همچون فرانسه، آلمان، بلژیک و یونان قرار گرفتند که از آنها به اردوگاه ضد جنگ

تعبیر می‌شد. حاکمان آمریکا از دریچه نگاه یکجانبه‌گرایانه به این تحولات می‌نگریستند تا جایی که رامسفلد - وزیر دفاع آمریکا - ایده اروپای جدید و اروپای قدیم را ابداع کرد .

در این وضعیت اروپا به دنبال جبران ناکامی‌ها و تقویت و توسعه نقش و نفوذ خود به عنوان یک بازیگر مهم در دنیا است و پذیرفته که امنیت مهم‌ترین موضوع دستور کار جامعه بین‌المللی بوده و تروریسم بین‌المللی نخستین تهدید استراتژیک است. اروپا در این وضعیت جدید، یکجانبه‌گرایی را قاطعانه رد نموده و چندجانبه‌گرایی را در دستور خود کار قرار داد. اما باراک اوباما چهره محبوبی در اروپا به شمار می‌رود، انتظارات اروپاییان از دولت اوباما برای ایجاد سیاست خارجی مشورتی و چندجانبه بسیار است که آن هم تکیه بر دیپلماسی، قدرت نرم و اتکای کمتر بر نیروی نظامی دارد. رقابت اتحادیه اروپایی به واسطه سیاست خارجی و امنیت مشترک و سیاست دفاعی و امنیتی اروپایی و اضافه شدن مسائل حقوقی و فشار قانونی از سطح موضوعات اجتماعی و اقتصادی فراتر رفته است. در برخی از این موضوعات روابط اتحادیه اروپا و ایالات متحده از روابط دوجانبه آمریکا با هر یک از ۲۷ عضو اتحادیه اروپایی نیز اهمیت بیشتری می‌یابد.

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱- بیان مسئله

بدنبال تغییر و تحولات بنیادین دهه ۱۹۹۰ و وقوع حادثه ۱۱ سپتامبر در سال ۲۰۰۱ و بوجود آمدن محیط امنیتی جدید در صحنه بین الملل، شاهد دو نوع رویکرد در سیاست خارجی ایالات متحده در قبال تحولات خارجی می باشیم که یکی با مطرح کردن فاکتورهایی چون برخورد با عامل تروریسم، کشورهای سرکش و تسلیحات کشتار جمعی به همراه فناوری و رادیکالیسم، سعی در اجرای سیاست یکجانبه گرایی با تکیه بر قدرت نظامی و تحمیل آن بر ساختار نظام بین الملل دارد که در دوره جرج واکر بوش اجرا می شد از مهم ترین تاثیرات این رویکرد در مناسبات خارجی ایالات متحده، در حاشیه قرار گرفتن اروپا در مسائل بین المللی و در نتیجه ایجاد فضای تنش و تضاد در سیاست خارجی فی مابین در دوره زمامداری بوش بود. در طرف دیگری توان سیاست خارجی اواما را باتغییری محسوس، تابعی از نیازها و ضرورت های ساختاری در داخل ایالات متحده تعریف کرد بر این اساس سیاست خارجی با طرد سیاست یکجانبه گرایی در حل مسائل بین المللی، با اتخاذ رویکرد چندجانبه گرایی و مشارکتی به اروپا، وعده مشارکت از مجرای "ناتو"، "گروه ۸" و "گروه ۲۰" را مطرح کند و تا بتواند روابط دوجانبه میان امریکا و اروپا را ترمیم کند و همچنین در راستای کاهش تنش و همکاری تاکتیکی با روسیه گام بردارد. پژوهش حاضر با عطف به دو رویکرد متمایز در سیاست خارجی جرج بوش و باراک اواما در رابطه با اروپا بدنبال بررسی تاثیرات این سیاستها در سطوح منطقه ای و بین المللی می باشد.

۱-۲- سوالات تحقیق

- سؤال اصلی

چه عواملی در رویکرد یکجانبه گرای جرج بوش و چندجانبه گرایی اواما در قبال اروپا تاثیر گذار بوده اند؟

- سوالات فرعی

۱- چه عواملی در انفعال سیاست خارجی اروپا نسبت به امریکا نقش داشتند؟

۲- آیا اروپا و آمریکا در سیاست خارجی اهداف یکسان و مشابهی را دنبال می کنند؟

۱-۳- فرضیه ها:

- فرضیه اصلی

سیاست خارجی بوش و اوباما در عین حال که به تبعیت از تعریف یکسان آنها از منافع ملی آمریکا شکل گرفته است، متأثر از فضای خاص حاکم بر جهان بوده است و این نوسانات بر نوع سیاستگذاری آنها تأثیر گذاشته است.

- فرضیه فرعی

- تشابه ساختارهای فرهنگی و سیاسی در کنار تاریخ و تهدیدات مشترک دوسوی آتلانتیک، جایی را برای گفتن یک جانبه گرایی امریکایی در برخورد این کشور با اتحادیه اروپایی، باقی نمی گذارد.

- نقش ایالات متحده در دنیای پس از جنگ سرد، بیش از آنکه در راستای ایجاد یک امپراتوری امریکایی بوده باشد، در جهت مطرح شدن به عنوان «الگو و پیشتاز برتری غرب» بوده است.

- جدال بر سر رهبری اروپایی، مهم ترین دلیل اختلافات و انتقادات مقطعی برخی از دول اروپایی از سیاستهای امریکایی است.

۱-۴- ضرورت تحقیق

با توجه به پتانسیل های عظیم اقتصادی و نظامی دو بلوک قدرت جهانی یعنی اروپا و ایالات متحده در حوزه بین المللی و بویژه تحولات پس از یازدهم سپتامبر در سیاست خارجی ایالات متحده در مناطق مختلف جهان و تحت تاثیر قرار گرفتن کشورهای مختلف از این سیاستها، انجام تحقیقی مبسوط و علمی در راستای مطالعه میزان همگرایی و واگرایی این کشورها در اخذ تصمیمات خارجی به شناخت و درک بهتر فاکتورهای تاثیر گذار بر سیاست خارجی کشورهای اروپایی و ایالات متحده امریکا کمک می کند

۱-۵- هدفهای تحقیق

- ۱- بررسی اهداف جرج دبلیو بوش از اتخاذ سیاست یکجانبه گرایی و عدم بهره برداری از ظرفیتهای کشورهای اروپایی
- ۲- دلایل عدم همراهی اروپا با سیاستهای یکجانبه گرایی ایالات متحده
- ۳- بررسی میزان تاثیرات سیاست خارجی امریکا بر حوزه اروپا
- ۴- بررسی تفاوتها و تشابهات سیاست خارجی اواما نسبت به سیاست خارجی جرج بوش
- ۵- بررسی نگرش دول اروپایی به سیاست خارجی اروپا
- ۶- بررسی نگرش ایالات متحده نسبت به اروپا در حوزه سیاست خارجی
- ۷- بررسی نقش منافع ملی در اخذ سیاست خارجی طرفین

۱-۶- چارچوب نظری تحقیق

تحقیق حاضر با رویکردی واقع گرایانه به بررسی تطبیقی دو رویکرد در رابطه با موضوع تحقیق می پردازد و با توجه به بررسی آن در حوزه علوم انسانی پژوهش بنیادی محسوب می شود

۱-۷- روش تحقیق

تحقیق حاضر مبتنی بر روش تحلیلی - توصیفی می باشد.

۱-۸- روش گردآوری اطلاعات

روش گردآوری اطلاعات بیشتر بر پایه مطالعات کتابخانه ای، منابع معتبر، شامل کتب، مقالات علمی مرتبط، پایگاه اینترنتی تخصصی و معتبر و..می باشد.

۱-۹- متغیرهای تحقیق:

متغیر مستقل: سیاست خارجی ایالات متحده

مستقل وابسته: اتحادیه اروپا- ۱۱ سپتامبر

۱-۱۰- محدودیت پژوهش

از جمله محدودیت های پژوهش کمبود منابع و مشکلات دسترسی به آن می باشد و در این بین کمبود منابع در بخش مطالعات سیاست های خارجی اوباما- که در حال حاضر دوران ریاست جمهوری خود را سپری می کند، از عمده مشکلات نگارنده در تدوین پایان نامه بوده است.

۱-۱۱- تعاریف مفاهیم تحقیق

- یکجانبه گرایی

برای درک ماهیت یکجانبه گرایی در سیاست خارجی امریکا، ایکنبری در کتاب خود با عنوان «تنها ابر قدرت»، به این نکته اشاره می کند که تفوق امریکای امروز در تاریخ مدرن بی سابقه است ؛ به نحوی که هیچ یک از دیگر قدرت های بزرگ جهان از نظر توانمندی های نظامی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی نمی توانند با قدرت امریکا رقابت کنند (ایکنبری، ۱۳۸۲، ۱۷)

بدیهی است این برتری، به همراه رهبری طلبی ایالات متحده ، باعث بروز رفتارهای منحصر بفرد و متفاوت از سایر دولت - ملتهای نظام بین الملل می شود. بادر نظر گرفتن تمایل امریکا به رهبری جهانی ، نظریه ثبات هژمونیک می تواند رفتار بین المللی این کشور را تبیین کند.

براساس نظریه هژمونیک ان گونه استدلال می شود که حفظ ثبات بین المللی و رونق اقتصاد آزاد منوط به وجود قدرتی مسلط و غالب است. این قدرت غالب باید بتواند یک رهبری بلامنازع را در

سراسر جهان اعمال کند. قدرت هژمون با ایجاد رژیم های بین المللی و تداوم اقتصاد را تضمین می کند (عسکر خانی، ۱۳۸۳؛ ۲۰۱)

- چندجانبه گرایی

علی رغم تفاوت های گوناگون در تعریف چندجانبه گرایی، اکثر نویسندگان آن را یک شکل نهادی خاص از نظم و همکاری میان دولت ها در روابط بین الملل می دانند. برای مثال رابرت کوهن، چندجانبه گرایی را به عمل هماهنگی سیاست های ملی در گروهی از دولت ها می داند. اما در تعریفی دیگر جان راگی بیان می کند که این تعریف ظاهری، بعد کیفی مفهوم چندجانبه گرایی را در نظر نمی گیرد. زیرا در بعد کیفی آن بیشتر بر اصول عمومیت داده شده رفتار تاکید می شود. اصطلاحات چندجانبه، چندجانبه گرا، و چندجانبه گرایی را می توان به دو معنا در مورد رفتار کشورها بکار برد. تفکیک و تمایز بین این دو مفهوم مهم است. در معنای نخست اصطلاح چندجانبه به صورت یک صفت بکار می رود و به مواردی از جمله هماهنگ سازی سیاست های ملی و یا رفتارهای گروهی مرکب از سه کشور و یا بیشتر اشاره می کند. بر این اساس فعالیت های چندجانبه عمدتاً بر اساس تعداد بازیگرانی که درگیر هستند از اقدامات یک و یا دوجانبه تمایز می شوند. اگر ما چندجانبه گرایی را به عنوان مفهوم ظاهری آن در نظر بگیریم. اولین نمونه مدرن آن به قرن نوزدهم بعد از جنگ های ناپلئون بر می گردد که متعاقب آن کنسرت اروپا شکل گرفت که بسیاری از مسائل را با همکاری صلح آمیز حل می نمودند. اما بعد از جنگ های جهانی اول و دوم با گستردگی بیشتری توسط قدرت های پیروز جنگ به عنوان اصل نهادی برای نظم جدید بین الملل مورد استفاده قرار گرفت. اصطلاح چندجانبه گرایی در معنای دوم به ماهیت و کیفیت تشریک مساعی بین کشورها اشاره می کند. در این معنا، چندجانبه گرایی نوعی رفتار است که با اصول مشخص و معینی که مستلزم توسعه و متضمن هنجارها هویت های مشترک و نهادهای (رسمی و غیر رسمی) در ارتباط با همکاری ها و مدیریت مناقشه در مقاطع زمانی طولانی می باشد، سازگار است. (موگان، ۱۳۸۲، ۲۳۶-۲۳۳)

۱-۱۲- منابع مورد تحقیق

در خصوص سیاست خارجی جرج بوش و اوباما در قبال اروپا پژوهشهای در قالب کتاب و مقاله نگارش یافته است. که در این قسمت به بررسی مختصری از آنها می پردازیم.

- کتاب آمریکا و براندازی جمهوری اسلامی ایران نوشته کامران غضنفری است که در مؤسسه انتشاراتی کیا به چاپ رسیده است.

در این کتاب روابط آمریکا و ایران با استناد به اسناد و مدارک منتشر شده از سوی امریکاییان همچنین اسناد لانه جاسوسی بررسی و ارزیابی می شود. نگارنده ابتدا به روابط و مناسبات ایران و آمریکا در سال های پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ اشاره می کند سپس تحلیلی از روابط ایران در سال های پیش از انقلاب تا ماموریت هایزر (سفیر آمریکا در تهران) به دست می دهد. در ادامه مولف با برشمردن منافع از میان رفته و یا مورد تهدید قرار گرفته آمریکا در ایران از اقدامات خصمانه آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران در دوره کارتر سخن می راند. در سه فصل بعدی سیاست ها و اقدامات دولت های ریگان بوش و کلینتون علیه ایران تشریح می شود.

- کتاب انقلاب دوم (تسخیر لانه ی جاسوسی آمریکا، آثار و پیامدها نوشته احمدرضا شاه علی است که در سال ۱۳۸۵ در انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی به چاپ رسیده است.

این پژوهش این گونه سامان یافته است، فصل اول در بر دارنده کلیات است و در آن به مفاهیم، سابقه تاریخی احتمالی چنین اقداماتی، تاریخچه و سیر توصیفی اشغال سفارت آمریکا و نیز مباحث حقوقی، اشاره کرده است. در فصل دوم، مواضع و نظرهای نیروهای سیاسی آن زمان در برابر این واقعه جمع آوری شده و در فصل سوم آثار و پیامدهای داخلی تسخیر لانه جاسوسی و در آخر فصل چهارم آثار و پیامدهای خارجی آن بیان شده است.

- کتاب سیاست خارجی آمریکا پس از ۱۱ سپتامبر، نوشته ابوذر گوهری مقدم، در سال ۱۳۸۶، در انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی به چاپ رسیده است.

فصل اول با عنوان، سیاست خارجی آمریکا چارچوبی برای تحلیل، شامل عناوینی چون، چارچوبی برای تحلیل، متغیرهای مستقل، متغیرهای واسطه‌ای و متغیرهای وابسته شامل: (محیط خارجی، محیط اجتماعی کشور، منابع حکومتی، منابع نقشی و خصوصیات فردی نخبگان) می‌باشد.

در فصل دوم با عنوان، ریشه‌های داخلی سیاست خارجی آمریکا، به عناوینی چون، ریشه‌های داخلی سیاست خارجی آمریکا، اصول محافظه‌کاری نو شامل: (اعتقاد راسخ به هژمونی آمریکا، جهان‌گرایی و نهادینه کردن ارزش‌های آمریکایی، قدرت لازمه‌ی تحمیل دموکراسی است، بی‌اعتنای به اصول و نهادها و قراردادهای بین‌المللی و درهم‌تنیدگی افکار و اهداف نومحافظه‌کاران با صهیونیست‌ها)، نفوذ نومحافظه‌کاران در سیاست خارجی ایالات متحده و تحلیلی روانشناختی پرداخته شده است.

در فصل سوم با عنوان، نظام جهانی پس از ۱۱ سپتامبر، عناوینی مانند، تروریسم، آمریکا و نظم نوین جهانی، نظام بین‌الملل و حوادث ۱۱ سپتامبر، بحران هویت در سیاست خارجی آمریکا و تغییر پارادایمی در سیاست خارجی آمریکا مورد بررسی قرار گرفته شده است.

در فصل چهارم با عنوان، دکترین بوش، به عناوینی چون، ویژگی‌های دکترین بوش، طرح خاورمیانه‌ی بزرگ، متن طرح خاورمیانه‌ی بزرگ و واکنش به طرح خاورمیانه‌ی بزرگ شامل (اهداف اقتصادی و اهداف سیاسی) پرداخته شده است.

در فصل پنجم تحت عنوان، سیاست تهاجمی، عناوینی چون، حمله به افغانستان، حمله به عراق و ایران و آمریکا پس از ۱۱ سپتامبر مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته شده است.

- کتاب قدرت نرم و سیاست خارجی ایالات متحده گردآمده از مقالات تحقیق منتشر نشده‌ای است که نویسندگان نشان آن‌ها را نخستین بار در همایش قدرت نرم و امور خارجی ایالات متحده ارائه کردند.

نخستین فصل این کتاب متن سخنرانی بسیار مهمی است با عنوان «آینده قدرت نرم در سیاست خارجی ایالات متحده که جوزف نای در همایش ۲۰۰۸ ایراد کرده است. در واقع این سخنرانی و مضامین مطرح در آن محور کتاب را تشکیل می‌دهند. در این فصل نای منظور خودش را از قدرت

نرم، سخت و هوشمند روشن می‌سازد و به نقد نارسایی‌های دولت بوش می‌پردازد. وی سپس چالش‌هایی را به بررسی می‌گذارد که پس از نوامبر ۲۰۰۸ فرا روی رئیس جمهور جدید ایالات متحده قرار دارد.

بخش بعدی کتاب از سه فصل تشکیل می‌یابد که نویسندگان‌شان به دقت و با نگرشی انتقادی مفهوم قدرت نرم را تشریح و تحلیل می‌کنند. فصل دوم با عنوان «از چیرگی تا قدرت نرم: نتایج یک تغییر مفهومی» نوشته انتقادی نوگرائی مآبانه ظهران و رامورس. فصل سوم با عنوان «قدرت نرم و راهبرد» به قلم ادوارد لاک و فصل چهارم با عنوان «پَر وزنی تحمل ناپذیر قدرت نرم» به قلم کریستوفر لین. این سه فصل مفهوم قدرت نرم نای را از لحاظ نظری و روش شناسی به نقد می‌کشند. ظهران و رامورس به کند و کاو درباره مفهوم قدرت نرم نای به ویژه ریشه‌ها و تکوین آن می‌پردازند. چرا که به گفته خود وی بدین ترتیب می‌توان به معنای ژرف‌تر آن دست یافت.

فصل‌های پنجم ششم و هفتم کتاب این مفهوم را در کاربردهای تاریخ‌اش به بررسی می‌گذارند. گایگر در نوشته خود «فصل پنجم» بررسی می‌کند که آیا این مفهوم در معنایی که نای در داستان سیاسی بازی قدرت برای آن به دست داده است در مورد برنامه کمک مارشال آمریکا پس از جنگ جهانی دوم و دیگر برنامه‌هایی که هدفشان تقویت چیرگی ایالات متحده بوده است قابل به کار بستن است یا نه. در فصل ششم پارامار تأثیرات دو برنامه دیپلماسی عمومی قدرت نرم که طی دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ به اجرا درآمد - همایش هنری کیسینجر در دانشگاه هاروارد و همایش سالزبورگ در زمینه بررسی‌های امریکا- را به بررسی می‌گذارد.

در فصل هشتم در پیوند با ارتباطات راهبردی و کارزارهای اطلاعات پایه در خاورمیانه و فیلیپ تیلور در فصل نهم در ارتباط با راهبردهای اطلاعات پایه در جنگ دامنه‌دار با تروریسم به بررسی می‌گذارند.

روشن است که انواع دولت‌ها و دیگر نهادها از قدرت نرم بهره می‌جویند و دو فصل بعدی کتاب به ترتیب به دو نمونه در این زمینه می‌پردازند.

کریستوفر هیل در فصل یازدهم به کند و کاو درباره سیاست قدرت نرم اتحادیه اروپا می‌پردازد که جنبه‌ای از قدرت است که شاید وجه مشخصه این اتحادیه باشد. شوگو سوزوکی هم در فصل دوازدهم نگاه خود را متوجه قدرت رو به فزونی چین می‌سازد بدین ترتیب بر سرشت مقایسه‌ای کتاب حاضر که حول قدرت نرم آمریکا متمرکز است می‌افزاید.

در فصل پایانی کتاب جوزف نای به ستایش کنندگان منتقدان و مخاطبان خویش پاسخ می‌دهد. بیشتر فصل‌های کتاب حاضر در جریان همایشی مه ۲۰۰۸ بررسی و متعاقباً با مشارکت کامل جوزف نای بازنویسی شده‌اند تا آینده‌دار مباحثات و مناقشات صورت گرفته در همایش باشند.

- کگلی، چارلز ویتکف، (۱۳۸۲)، سیاست خارجی آمریکا: الگو و روند، ترجمه اصغر دستمالچی، تهران، نشر تهران.

این کتاب در ۹ فصل به بررسی روند سیاست خارجه ایران پرداخته است که فصل نخست این کتاب به بررسی اهداف ملی در روند سیاست خارجی کشورمان می‌پردازد.

در فصل دوم این کتاب منافع جمهوری اسلامی مورد بحث قرار گرفته و در بخش سوم جهت‌گیری سیاست خارجی ایران در قبل و پس از وقوع انقلاب اسلامی مورد بحث قرار گرفته است.

هنجارهای سیاست خارجی، مولفه‌های ژئوپولیتیک سیاست خارجی ایران، تاثیر انقلاب بر فرایندهای سیاسی، گفتمان‌های سیاست خارجی ایران و روندهای سیاست خارجی از مسائلی هستند که در فصل‌های چهارم تا نهم این کتاب مورد بررسی قرار می‌گیرند.

۱-۱۳- سازماندهی تحقیق

تحقیق حاضر مشتمل بر پنج فصل سازماندهی شده است بطوریکه در فصل اول، کلیات تحقیق را که در برگیرنده بیان مساله، سئوالات تحقیق، فرضیات تحقیق، چارچوب نظری تحقیق، اهداف تحقیق، اهمیت و ضرورت تحقیق، روش تحقیق و محدودیت‌های تحقیق، مورد بررسی و مطالعه و بحث قرار می‌گیرد.

در فصل دوم تحقیق نیز که مبانی تئوریک و چارچوب نظری تحقیق اختصاص داده شده است، و در آن نظریه ها و تئوریهای مرتبط با قدرت، همچون نظریه های هژمونی طرح شده است.

فصل سوم: به بررسی سیاست خارجی ایالات متحده در قبال اروپا در دوره جرج بوش می پردازد.

فصل چهارم: بررسی سیاست خارجی ایالات متحده در قبال اروپا در دوره اوباما می پردازد.

فصل پنجم: نتیجه گیری